

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ.Δ/νση : Χαρ. Τρικούπη 6-10
Ταχ.Κώδικας : 10679, Αθήνα
Πληροφορίες : Δ. Δημητρόπουλος
Τηλέφωνο : 2131339775
E-mail : d.dimitopoulos1@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

KOIN.: Βουλευτή κα Αικατερίνη Καζάνη
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με αριθμ. πρωτ. 1387/6.3.2024 αναφορά.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 1387/6.3.2024 αναφοράς, που κατέθεσε η Βουλευτής κυρία Αικατερίνη Καζάνη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Για τη φορολόγηση των αγροτών, κτηνοτρόφων και αλιέων το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών έχει θεσπίσει μια σειρά ευνοϊκών φορολογικών διατάξεων με στόχο την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα.

Ως προς την φορολογία εισοδήματος:

Με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4935/2022 (Α' 103) καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την παροχή στις επιχειρήσεις του κινήτρου της απαλλαγής από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, στην περίπτωση συνεργασίας προσώπων που ασκούν ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Ειδικότερα, από το φορολογικό έτος 2022, σε φυσικά πρόσωπα, κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, παρέχεται το κίνητρο της απαλλαγής από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν από την άσκηση ατομικής αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, με βάση τη φορολογική νομοθεσία, κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) είναι αγρότες μέλη νομικών προσώπων και ενώσεων προσώπων εγγεγραμμένων στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του άρθρου 22 του ν. 4673/2020 (Α' 52) και προμηθεύουν το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα με ποσότητες προϊόντων ίσες με το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) τουλάχιστον της συνολικής ποσότητας όμοιων ή παρεμφερών προϊόντων παραγωγής τους, ή

β) είναι αγρότες που έχουν συνάψει σύμβαση με συγκεκριμένη επιχείρηση αγοραστή, με αντικείμενο τη συμβολαιακή γεωργία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 16 του ν. 4935/2022 (Α' 103), με την οποία δεσμεύονται για την εισφορά ποσοτήτων προϊόντων ίσων με εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) τουλάχιστον της συνολικής ποσότητας όμοιων ή παρεμφερών προϊόντων της παραγωγής τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, στον προσδιορισμό του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ως έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται τα έσοδα από την παραγωγή γεωργικών, πτηνοτροφικών, κτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων.

Με το άρθρο 6 του ν. 4646/2019 (Α' 201) αντικαταστάθηκε η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Με την αντικατάσταση αυτή από 1.1.2020 και μετά μειώνονται οι συντελεστές φορολογίας εισοδήματος όλων των φυσικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτών και των κτηνοτρόφων. Οι νέοι συντελεστές έχουν ως εξής:

Εισόδημα (μισθοί, συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα)	Φορ. συντελεστής
0 – 10.000	9%
10.001 – 20.000	22%
20.001 – 30.000	28%
30.001 – 40.000	36%
40.001 –	44%

Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, για τα εισοδήματα από αγροτική δραστηριότητα υπολογίζεται η μείωση φόρου εισοδήματος που εφαρμόζεται στα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις. Αντιθέτως, στα κέρδη από τις υπόλοιπες επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν εφαρμόζεται η εν λόγω μείωση φόρου.

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 3 άρθρου 29 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται αυτοτελώς με την παραπάνω κλίμακα. Κατ' αυτό τον τρόπο δεν προστίθενται σε τυχόν άλλα εισοδήματα από διαφορετικές πηγές προέλευσης με αποτέλεσμα να μην αθροίζονται και να μην φορολογούνται με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, στα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα, ειδικά για τους ασκούντες ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, περιλαμβάνονται για τον προσδιορισμό του κέρδους εκ των άμεσων ενισχύσεων του Πυλώνα I μόνο η βασική ενίσχυση καθώς και, κατά το ποσό που υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, οι πράσινες και συνδεδεμένες ενισχύσεις. Οι αγροτικές αποζημιώσεις στο σύνολό τους δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Επομένως, ένα μεγάλο μέρος των επιδοτήσεων και των αποζημιώσεων δεν συνυπολογίζεται στα κέρδη από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα αγροτικά συνεταιριστικά σχήματα (αγροτικοί συνεταιρισμοί, νομικές οντότητες που αναγνωρίζονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως ομάδες και οργανώσεις παραγωγών) από 1.1.2020 και μετά φορολογούνται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%). Ο συντελεστής δέκα τοις εκατό (10%) είναι πολύ ευνοϊκότερος σε σύγκριση με τους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος των υπόλοιπων νομικών προσώπων και οντοτήτων.

Επιπροσθέτως, προκειμένου να φορολογηθούν οι αγρότες και κτηνοτρόφοι με τους ευνοϊκούς όρους φορολογίας εισοδήματος που ισχύουν για τα εισοδήματα από αγροτική δραστηριότητα, προβλέπεται στην περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α' 151), όπως ισχύει, ότι το εισόδημα που προκύπτει από τη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρότερη των πεντακοσίων (500) KW από αγρότες θεωρείται αγροτική εκμετάλλευση και φορολογείται ως εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα, εφόσον, το πρόσωπο που πραγματοποιεί το εισόδημα είναι εγγεγραμμένο στο

Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, κατά την οικονομική χρήση στην οποία πραγματοποιήθηκε το εισόδημα αυτό.

Με το άρθρο 119 του ν. 4799/2021 (Α' 78), μειώνεται η προκαταβολή φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα των φυσικών προσώπων από εκατό τοις εκατό (100%) σε πενήντα πέντε τοις εκατό (55%). Η μείωση ισχύει για την προκαταβολή φόρου εισοδήματος του φορολογικού έτους 2020 και επόμενων. Επίσης, μειώνεται η προκαταβολή φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων από εκατό τοις εκατό (100%) σε ογδόντα τοις εκατό (80%). Η μείωση ισχύει για την προκαταβολή φόρου εισοδήματος του φορολογικού έτους 2021 και επόμενων. Οι παραπάνω μειώσεις της προκαταβολής φόρου εισοδήματος ευνοούν και αγρότες και κτηνοτρόφους.

Όσον αφορά το εισόδημα από ακίνητη περιουσία, ειδικά για τους ασκούντες ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, δεν υπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση προς ανιόντες, κατιόντες και συζύγους, αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες, και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής (παρ. 2 άρθρου 39 του ν. 4172/2013, Α' 167, όπως ισχύει).

Ως προς το τέλος επιτηδεύματος:

Τα έτη 2020, 2021, και 2022 θεσπίστηκαν ευνοϊκές διατάξεις για τους αγρότες σχετικά με το τέλος επιτηδεύματος. Με το άρθρο 8 του ν. 4714/2020 (Α'148) αναστέλλεται για το φορολογικό έτος 2019 η υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος για τους αγρότες κανονικού καθεστώτος Φ.Π.Α., καθώς και για τους αλιείς. Στη συνέχεια με το άρθρο 25 του ν. 4797/2021 (Α' 66) εξαιρούνται και για το φορολογικό έτος 2020 από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος. Περαιτέρω, με το άρθρο 216 του ν. 4920/2022 (Α' 74) εξαιρούνται και για το φορολογικό έτος 2021. Με το άρθρο 179 του ν. 4972/2022 (Α' 181) επεκτάθηκε και στο φορολογικό έτος 2022 η εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος. Με το από 2.4.2024 ψηφισθέν νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με τίτλο «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2523 [...]» θεσπίζεται η μόνιμη απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος για τους αγρότες. Ειδικότερα, ρυθμίζεται η εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για τους αγρότες από το φορολογικό έτος 2023 και επόμενα.

Ως προς τον Φ.Π.Α. των αγροτών παρατίθενται οι παρακάτω ευνοϊκές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 2859/2000 (Α' 248), όπως ισχύει, οι αγρότες, οι οποίοι πραγματοποίησαν το προηγούμενο φορολογικό έτος προς οποιοδήποτε πρόσωπο παραδόσεις αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και παροχές αγροτικών υπηρεσιών των οποίων η αξία ήταν κατώτερη των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ και έλαβαν επιδοτήσεις κατώτερες των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, υπάγονται σε ειδικό καθεστώς. Οι εν λόγω αγρότες δεν επιβαρύνουν με Φόρο Προστιθέμενης Αξίας τις παραδόσεις των αγαθών τους και τις παροχές των υπηρεσιών τους και δικαιούνται επιστροφής του Φ.Π.Α. που επιβάρυνε τις αγορές αγαθών ή λήψεις υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποίησαν για την άσκηση της αγροτικής εκμετάλλευσής τους.

Επίσης, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου πεντηκοστού πέμπτου του ν. 4839/2021 (Α' 181) τροποποιήθηκε το Παράρτημα III του ν. 2859/2000 (Α' 248) και υπάγονται πλέον στον υπερμειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. έξι τοις εκατό (6%) τα παρακάτω αγροτικά και κτηνοτροφικά αγαθά: άχυρα και φλοιοί ακατέργαστων δημητριακών, έστω και τεμαχισμένα, αλεσμένα, συμπιεσμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, γογγύλια Σουηδίας (γογγυλοκράμβες), τεύτλα κτηνοτροφικά,

ρίζες κτηνοτροφικές, χορτονομές (FOIN, LUZERNE), τριφύλλια, κτηνοτροφικά λάχανα, χορτονομές λούπινου, βίκου και παρόμοια κτηνοτροφικά προϊόντα, έστω και συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, καλαμπόκι και υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανικών ειδών διατροφής και τροφές παρασκευασμένες για ζώα, εξαιρουμένων των τροφών για σκύλους ή γάτες.

Περαιτέρω, με το άρθρο 51 του ν. 4916/2022 (Α' 65) τροποποιήθηκε εκ νέου το Παράρτημα III του ν. 2859/2000 (Α' 248) και υπάγονται στον υπερμειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. έξι τοις εκατό (6%) και τα λιπάσματα.

Στο μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. δεκατρία τοις εκατό (13%) σύμφωνα με το Παράρτημα III του ν. 2859/2000 (Α' 248), όπως ισχύει, υπάγεται και η παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή.

Από 1.11.2023 σύμφωνα με τις παρ. 2 και 5 του άρθρου 31 του ν. 5057/2023 (Α' 164), υπάγονται στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ δεκατρία τοις εκατό (13%) οι γεωργικοί ελκυστήρες και ελκυστήρες δασών, οι γεωργικές μηχανές, οι συσκευές και τα εργαλεία, οι αντλίες για υγρά, οι αεραντλίες και αεροσυμπιεστές για δεξαμενές ψαριών, τα κινητά σιλό, τα θερμοκήπια, οι δεξαμενές για ιχθυοκαλλιέργειες από γυαλί, τα κελύφη συσσωρευτών, οι πλωτές κατασκευές εκτροφής ψαριών, τα οποία από τη φύση τους και τα χαρακτηριστικά τους προορίζονται κυρίως ή αποκλειστικά για τη γεωργία, την κτηνοτροφία ή τη δασοκομία (στην κτηνοτροφία περιλαμβάνεται κάθε δραστηριότητα εκτροφής ζώων, πτηνών, εντόμων ή ψαριών). Επίσης, υπάγονται στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ δεκατρία τοις εκατό (13%) οι δεξαμενές αποθήκευσης νερού που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην αποθήκευση νερού για την άρδευση ή τη στράγγιση ή την πυρόσβεση ή στις ιχθυοκαλλιέργειες. Εξαιρούνται τα μέρη και τα εξαρτήματα των παραπάνω αγαθών.

Οι παραπάνω διατάξεις του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000) έχουν θεσπιστεί προκειμένου να βοηθηθούν οι μικροί παραγωγοί (ειδικό καθεστώς αγροτών) και να ενισχυθεί η ρευστότητα των αγροτών (μειωμένοι συντελεστές Φ.Π.Α.).

Ως προς τον **Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.)**:

Στο άρθρο 50 του ν. 4916/2022 (Α' 65) ορίζεται μηδενικός συντελεστής Ε.Φ.Κ. ανά χιλιόλιτρο στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) κινητήρων που χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία από την 1^η Ιανουαρίου 2022 έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2022, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις των ανατιμήσεων στα καύσιμα.

Περαιτέρω, με το άρθρο 28 του ν. 5036/2023 (Α' 77) για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) κινητήρων που χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία, καθορίζεται εκ νέου, από την 1^η Ιανουαρίου 2023 έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2023, μηδενικός συντελεστής ειδικού φόρου κατανάλωσης, ανά χιλιόλιτρο.

Σύμφωνα με την από 17.2.2024 ανακοίνωση του γραφείου τύπου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών διάταξη που περιλαμβάνεται στο σχέδιο νόμου για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας στις παραθαλάσσιες περιοχές προβλέπει την επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο για το 2024 και δυνατότητα προκαταβολής μέρους του πισού που θα επιστραφεί στους αγρότες. Πράγματι, με το άρθρο 40 του νόμου 5092/2024 (Α' 33), προστέθηκε παρ. 4β στο άρθρο 78 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), με την οποία προβλέπεται μεταξύ άλλων τα εξής:

- Καθορίζεται μηδενικός συντελεστής ΕΦΚ για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης που χρησιμοποιείται στη γεωργία, για το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2024, με την εφαρμογή της διαδικασίας επιστροφής στους δικαιούχους αγρότες του ΕΦΚ, που καταβάλλουν κατά την αγορά του καυσίμου.

- Προβλέπεται ότι ποσοστό επί των δικαιούμενων ποσών επιστροφής, μπορεί να καταβληθεί προκαταβολικά.
- Ορίζεται ρητά ότι το ποσό επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης είναι ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες ή μη οφειλές προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

Κατ' εξουσιοδότηση του πέμπτου εδαφίου της παρ. 4β του άρθρο 78 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα εκδόθηκε η υπό στοιχεία Α. 1037/2024 (Β' 1588) κοινή απόφαση των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την οποία καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης της προκαταβολής και επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης (ΕΦΚ) πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) κινητήρων της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 (Α' 265) που χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία για το έτος 2024, το ποσοστό, τα κριτήρια και ο χρόνος προκαταβολής, τα δικαιούχα προκαταβολής και επιστροφής ΕΦΚ πρόσωπα, τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των ποσοτήτων πετρελαίου κινητήρων για τις οποίες υπολογίζεται η επιστροφή του φόρου, η αρμόδια για την επιστροφή ΕΦΚ αρχή, ο τρόπος ελέγχου της νόμιμης χρήσης του πετρελαίου κινητήρων, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 4β του άρθρου 78 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα.

Στη φορολογία ακίνητης περιουσίας έχουν, επίσης, προβλεφθεί ευνοϊκές για τους αγρότες διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4223/2013 (Α' 287), όπως ισχύει, για τον υπολογισμό του κυρίου φόρου του ΕΝ.Φ.Ι.Α. στα ειδικά κτίρια αγροτικής χρήσης ο συντελεστής ειδικών κτιρίων και ο συντελεστής βιοηθητικών χώρων ορίζεται σε μηδέν (0). Λόγω του μηδενικού συντελεστή στα ειδικά κτίρια αγροτικής χρήσης ο κύριος φόρος του ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα κτίρια αυτά είναι μηδενικός.

Ως προς το **φόρο μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας** έχουν προβλεφθεί, επίσης, ευνοϊκές διατάξεις.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 634/1977 (Α' 186), όπως ισχύει, οι συμβάσεις αγοράς ή ανταλλαγής γεωργικών και κτηνοτροφικών εκτάσεων, μαζί με τις εγκαταστάσεις τους που εξυπηρετούν αποκλειστικά την εκμετάλλευσή τους, απαλλάσσονται από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων, εφόσον η μεταβίβαση γίνεται σε αγρότη.

Επίσης, με το άρθρο 95 του ν. 4982/2022 (Α' 195) δύναται να χορηγείται ενίσχυση σε επιχειρήσεις γεωργικών εκμεταλλεύσεων σύμφωνα με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων λόγω της ενεργειακής κρίσης και της αύξησης του κόστους των λιπασμάτων. Δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα, επαγγελματίες αγρότες, καθώς και νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες. Η ενίσχυση είναι αφορολόγητη, ακατάσχετη και ανεκχώρητη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης.

Β. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα HDB για να στηρίξει την μικρή αγροτική επιχειρηματικότητα εγκαίνιασε και διέθεσε μέσω του τραπεζικού συστήματος, στην αγορά το εξαιρετικά πετυχημένο Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας. Έχουν ήδη διατεθεί στην αγορά 1.531

αγροτικά μικροδάνεια συνολικού ύψους 35,5 εκ. ευρώ και η επιτυχία του προγράμματος προκάλεσε την περαιτέρω διεύρυνση του.

Το Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας δημιουργήθηκε για να παρέχει συγχρηματοδοτούμενα δάνεια μέσω των συνεργαζόμενων Τραπεζών, προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό και μεταποιητικό κλάδο.

Ο στόχος του Ταμείου υλοποιείται μέσω της παροχής δανείων με ευνοϊκούς όρους, αφού το 50% του κεφαλαίου κάθε δανείου είναι άτοκο, καθώς χρηματοδοτείται από το ΤΑΜΕΙΟ ΜΙΚΡΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, το οποίο τελεί υπό τη διαχείριση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (HDB).

Παράλληλα, από του πόρους του Ταμείου επιδοτείται το 100% των τόκων για τα πρώτα δύο έτη κάθε δανείου και παρέχεται η δυνατότητα επιχορήγησης ύψους 300€/Α.Φ.Μ. για λήψη συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης (mentoring).

Στόχος του Ταμείου είναι η χορήγηση μικρών δανείων επενδυτικού χαρακτήρα, τόσο σε επενδύσεις γεωργικών εκμεταλλεύσεων, όσο και σε επενδύσεις που σχετίζονται με μεταποίηση γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν επίσης γεωργικό.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είχε μεγάλη απήχηση και ο αρχικός του προϋπολογισμός εξαντλήθηκε. Η κυβέρνηση έχει λάβει σχετική απόφαση και διατέθηκαν πρόσθετοι πόροι ώστε το συνολικό ύψος των παρεχόμενων δανείων να αυξηθεί σε 107 εκατ. Ευρώ. Οι αιτήσεις στην πλατφόρμα της HDB "Know your Customer", για την αξιοποίηση των πρόσθετων πόρων του Ταμείου έχουν ήδη ξεκινήσει.

Υπογραμμίζεται ότι όλα τα δάνεια που λαμβάνονται μέσω των Προγραμμάτων της HDB παρέχουν σημαντικά βελτιωμένους όρους χρηματοδότησης σε σχέση με τα προϊόντα της αγοράς (μειωμένα επιτόκια έως και 70%, μηδενικά κόστη προμήθειας εγγυοδοσίας, χαμηλές ή και μηδενικές εμπράγματες εξασφαλίσεις, περιόδους χάριτος έως και 2 έτη).

Γ. Τέλος, σας αποστέλλουμε συνημμένα: α) το με αριθμ. πρωτ. ΔΕΠΙΚ 1035173 ΕΞ 2024/22.3.2024 έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και β) το με αριθμ. πρωτ. 41840 ΕΞ 2024/20.3.2024 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Συνημμένα: 9 σελ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Υφυπουργού (Φορολογικής Πολιτικής)
4. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
5. Υπηρεσία Συντονισμού